

ORGANIZACJA I ZASADY FUNKCJONOWANIA STRAŻY GMINNEJ NA PRZYKŁADZIE STRAŻY MIEJSKIEJ MIASTA LUBLIN

ORGANIZATION AND RULES FUNCTIONING OF THE COMMUNAL GUARD ON THE EXAMPLE OF THE CITY GUARD OF THE CITY OF LUBLIN

Emilia GULIŃSKA

Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny
im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

Abstrakt. Celem artykułu jest diagnoza sposobu organizacji i zasad funkcjonowania straży gminnej na przykładzie miasta Lublin. Przedstawiono aktualne rozwiązania uregulowane w polskim systemie prawnym. Scharakteryzowano pojęcie bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego. Przeprowadzona analiza wskazuje, że pojęcia bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego w doktrynie traktowane są jako pojęcia tożsame. W związku z tym dobrą zmianą w polskim ustawodawstwie byłoby stworzenie definicji legalnych tych pojęć, tak aby kryteria rozróżniające te pojęcia były czytelne i jednoznaczne, gdyż aktualnie bardzo trudno jest wskazać granice, gdzie kończy się bezpieczeństwo, a zaczyna się porządek publiczny. Kolejną dobrą zmianą w polskim ustawodawstwie byłby obligatoryjny charakter utworzenia straży gminnych, których działania wspomagałyby działalność komisariatów Policji. W pracy wykorzystana została metoda dogmatyczno-prawna oraz metoda funkcjonalizmu prawniczego.

Abstract. The article describes the issues of the organization and functioning of the municipal guard on the example of the City of Lublin. The current solutions regulated in the Polish legal system are presented. The notion of public safety and public order was characterized. The conducted analysis shows that the concepts of public safety and public order in the doctrine are treated as the same concepts. Therefore, a good change in Polish legislation would be to create legal definitions of these concepts, so that the criteria distinguishing these concepts are clear and unambiguous, because at present it is very difficult to indicate the boundaries where security ends and public order begins. Another good change in Polish legislation would be the obligatory nature of the creation of municipal guards, whose activities supported the activities of Police stations. The work uses the dogmatic and legal method and the method of legal functionalism

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo publiczne, porządek publiczny, straż gminna.

Keywords: public security, public order, municipal guard.

Wstęp

Przemiany ustrojowe związane z utworzeniem samorządu terytorialnego i rozwój demokratyzacji życia społecznego wpłynęły na zmiany w administracji bezpieczeństwa i porządku publicznego. Przekazanie kompetencji w tej dziedzinie na inne podmioty jest wyrazem realizacji zasady subsydiarności oraz decentralizacji administracji.

Podstawowa płaszczyzna, na której powinny być wykonywane zadania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, powinna być skupiona na działaniach ochronnych, ponieważ jednostki nie dysponują środkami władczymi, dzięki którym efektywnie mogłyby zwalczać pozostałe zagrożenia. Płaszczyzna wykonywania tych zadań powinna być skupiona przede wszystkim na działaniach ochronnych, których głównym celem jest członek wspólnoty (Józwiak 2016, s. 178). Celem artykułu jest analiza działania organizacji i zasad funkcjonowania straży gminnej w polskim systemie prawa na przykładzie Straży Miejskiej w Lublinie.

Pojęcie bezpieczeństwa i porządku publicznego

Pojęcie bezpieczeństwa publicznego występuje w aktach normatywnych zarówno rangi ustawowej, jak i w aktach prawnych niższego rzędu. Zakres stosowania tego pojęcia przez ustawodawcę w przepisach prawnych różnej rangi stale się zwiększa z uwagi na wzrastającą w świecie prawną, a także społeczną i polityczną rolę bezpieczeństwa publicznego. Podkreślić jednak należy, że pojęcie bezpieczeństwo publiczne, które *notabene* oznacza najważniejsze zadanie państwa i jego najważniejszą funkcję, nie zostało dotychczas w sposób precyzyjny określone w przepisach prawa. W piśmiennictwie prawniczym zagadnienie to bardzo często przedstawiane jest w sposób fragmentaryczny, odnoszący się tylko do szczególnych dziedzin prawa. Ustawodawca w licznych przepisach posługuje się tym pojęciem, przy czym jego zakres jest bardzo często wieloznaczny. Stwarza to liczne kłopoty z wykładnią norm prawnych (Filaber 2009, s. 244). Zdaniem W. Fehlera bezpieczeństwo publiczne to taki oparty o normy prawne stan wewnątrz państwa, w którym zapewnione są warunki do sprawnego funkcjonowania organizacji państwowej realizującej wspólne ponadjednostkowe cele, skutecznie egzekwuje się obowiązki i chroni prawa jednostek żyjących w tej organizacji (ze szczególnym uwzględnieniem życia, zdrowia i mienia) oraz istnieją zasoby i mechanizmy wykonawcze umożliwiające skuteczne reagowanie na sytuacje naruszające ten stan (Fehler 2010, s. 31).

Porządek publiczny to system urządzeń prawnopublicznych i stosunków społecznych powstających lub kształtujących się w miejscach pożytku publicznego, na terenach otwartych, z których mogą korzystać wszystkie jednostki społeczne. Zapewniający w szczególności ochronę życia, zdrowia i mienia obywateli oraz mienia społecznego. Porządek publiczny jest związany z zadaniami i działalnością organów administracji państwowej. Odnosi się do zadań organów spraw wewnętrznych i innych organów administracji oraz organizacji społecznych, które bezpośrednio wiążą się utrzymaniem porządku umożliwiającemu normalny rozwój życia w państwie. Przez porządek publiczny rozumieć można stan zewnętrzny polegający na przestrzeganiu przez obywateli w swym postępowaniu zasad, form i nakazów, których nieprzestrzeganie w warunkach zbiorowego współżycia ludzi narażałoby ich na niebezpieczeństwa, uciążliwości pomimo braku złych zamiarów u osób, które

by tych zasad, form i nakazów nie przestrzegały. W związku z tym zapewnienie porządku publicznego nie opiera się wyłącznie na ochronie przed złą wolą, lecz przed ludzką nieostrożnością, brakiem przewidywania. Porządek publiczny jest to całość form umożliwiających standardowy rozwój życia w organizacji państwowej, zespół norm, zwłaszcza prawnych i nie tylko, których przestrzeganie powoduje normalne współżycie jednostek ludzkich. Ochrona porządku publicznego to utrzymywanie stanu, wymaganego z jednej strony przez przepisy prawne, gdzie zadania Policji sprowadza się do oceny sytuacji faktycznie zaistniałej z sytuacją przewidzianą w ściślejszej normie prawnej, z drugiej zaś przez ogólne poglądy społeczne, gdzie rolą Policji jest wykrycie opinii publicznej odnośnie do zjawiska spowodowanego działaniem natury lub zachowaniem człowieka (Skalski i in. 2019, s. 13).

Bezpieczeństwo publiczne i porządek publiczny są pojęciami, które wielokrotnie występują w przepisach prawnych łącznie, co jest wyraźną wskazówką, że treści tych pojęć zachodzą na siebie w pewnym obszarze. Jednak pojęcia te nie są tożsame, ponieważ dotyczą dwóch różnych sfer życia społecznego, to znaczy chronią pewne dobra i pewne stany. Wyraźne jednak określenie wzajemnych relacji i zależności pomiędzy tymi dwoma stanami nie jest łatwe, gdyż brak jednoznacznych i czytelnych kryteriów rozróżniających te pojęcia. Bardzo trudno jest wskazać granicę, gdzie kończy się bezpieczeństwo, a zaczyna się porządek publiczny. Oddzielenie stanu bezpieczeństwa publicznego i obywateli od stanu porządku publicznego wydaje się być jednak uzasadnione, chociażby ze względu na dwoisty przedmiot ochrony. Bezpieczeństwo publiczne jako pewien pozytywny stan odnoszony jest do ochrony życia i zdrowia ludzi, ich mienia i środowiska. Natomiast porządek publiczny to pewien pożądaný stan (bezpieczeństwa, porządku, ładu, spokoju publicznego), który ma umożliwić normalny rozwój życia społecznego, polegający na przestrzeganiu obowiązującego porządku prawnego i norm pozaprawnych związanych z zapewnieniem porządku publicznego. Zwrócić jednak trzeba uwagę, że jakkolwiek pojęcie bezpieczeństwa publicznego nie jest tożsame z pojęciem porządku publicznego, to niekiedy naruszenie podstawowych zasad porządku publicznego implikować będzie zagrożenie bezpieczeństwa publicznego, np. nieprzestrzeganie przepisów budowlanych może doprowadzić do katastrofy budowlanej, a to stanowi naruszenie bezpieczeństwa publicznego (Osierda 2015, s. 99).

Straż Gminna – pojęcie

Straż Gminna to umundurowana formacja samorządowa utworzona do ochrony porządku publicznego na terenie gminy (Budzisz 2015, s. 903). Ich służebna rola wobec społeczeństwa skutecznie eliminuje wszelkiego rodzaju przejawy władcze. Nie mają władzy nad społeczeństwem, lecz jemu służą. Warto zaznaczyć, że uprawnienia do legitymowania i wydawania poleceń nie mogą być postrzegane jako posiadanie władzy, lecz jedynie jako ochrona przed naruszeniami prawa. Strażnicy nie mogą

zatem wychodzić na uliczny patrol z nastawieniem poszukiwania sprawców czynów zabronionych celem nałożenia na nich mandatu karnego, lecz jedynie kontroli stanu porządku publicznego. Nie dotyczy to oczywiście sytuacji, kiedy zostali wezwani do konkretnego przypadku zakłócenia spokoju czy innego naruszenia prawa lub też uczestniczą w pościgu za sprawcą czynu zabronionego. Z kolei ze sposobu myślenia strażników należy skutecznie wyeliminować chęć współzawodnictwa w zakresie liczby nałożonych mandatów karnych czy blokad na koła nieprawidłowo zaparkowanych pojazdów. Przeciwnie, strażnik powinien się cieszyć z każdego dnia, w którym nie ma do czynienia z wykroczeniami i to nie z uwagi na ich nieujawnienie, lecz z uwagi na ich brak, co może świadczyć o zadowalającym stanie porządku prawnego. Natomiast dużą satysfakcję powinna sprawiać skuteczna rywalizacja w zakresie rozmiarów i skuteczności pomocy udzielonej osobie, która znalazła się w trudnym położeniu, niekoniecznie będącym następstwem popełnionego na niej czynu zabronionego. W konsekwencji strażnik nie powinien czekać, aż osoba ta zwróci się o pomoc, lecz powinien sam tę pomoc zainicjować. W ten sposób strażnik zostanie zaakceptowany jako przyjaciel zarówno całej społeczności lokalnej, jak i każdego jej członka z osobna. Stan taki systematycznie poprawiać będzie poczucie bezpieczeństwa i zaufania tejże społeczności (Kotowski 2014).

Utworzenie straży gminnej należy do kompetencji rady gminy, która jest zobligowana do zasięgnięcia opinii komendanta wojewódzkiego Policji, opinia ta nie ma jednak charakteru wiążącego. Wynika to z faktu, że utworzenie straży gminnej nie ma charakteru obligatoryjnego, lecz jedynie fakultatywny. Jeżeli jednak z obiektywnej opinii fachowców z zakresu bezpieczeństwa publicznego wynika, że stan zagrożenia jest na tyle znaczny, iż nie ma możliwości jego opanowania siłami policyjnymi, a równocześnie wójt (burmistrz lub prezydent miasta) nie zdoła opanować sytuacji własnymi siłami, np. dobrym słowem przekonać o bezsensowności i nieopłacalności negatywnych zachowań naruszających chronione prawem dobro miejscowej społeczności, wówczas powołanie straży w ramach statutowego obowiązku ochrony porządku publicznego staje się z punktu widzenia powinności obligatoryjne. Z formalnego punktu widzenia obligatoryjne jest jedynie zasięgnięcie opinii komendanta wojewódzkiego (stołecznego) Policji, co jednoznacznie wynika z dyspozycji art. 89 ustawy o samorządzie gminnym¹. W praktyce rada gminy przedstawia właściwemu organowi Policji projekt uchwały w sprawie utworzenia straży gminnej, a następnie czeka 14 dni, na sformułowanie opinii przez właściwy organ Policji. Brak opinii w oznaczonym terminie uznaje się jako akceptację projektu. Warto wskazać, że straż

¹ Jeżeli prawo uzależnia ważność rozstrzygnięcia organu gminy od jego zatwierdzenia, uzgodnienia lub zaopiniowania przez inny organ, zajęcie stanowiska przez ten organ powinno nastąpić nie później niż w ciągu 14 dni od dnia doręczenia tego rozstrzygnięcia lub jego projektu. (...) Jeżeli organ nie zajmie stanowiska w sprawie, rozstrzygnięcie uważa się za przyjęte w brzmieniu przedłożonym przez gminę (...).

gminna może być powołana przy negatywnej opinii organów Policji, a równocześnie rezygnacja z jej powołania może nastąpić przy pozytywnej opinii tychże organów. W myśl zasady wyrażonej treścią art. 90 ustawy o samorządzie gminnym² wójt ma obowiązek przedmiotową uchwałę rady gminy przedłożyć w ciągu siedmiu dni od dnia jej podjęcia wojewodzie do kontroli, przy czym poza zasięgiem tych czynności kontrolnych wojewody są względy celowościowe związane z zamiarem utworzenia straży gminnej. Wynika to z dyspozycji art. 91 ustawy o samorządzie gminnym³, zobowiązującego wojewodę do stwierdzenia nieważności decyzji wyłącznie wtedy, gdy jest ona sprzeczna z prawem (Kotowski 2014).

Straż gminna jako jednostka organizacyjna gminy

Realizacja zadań należących do gminy odbywa się m.in. poprzez tworzenie jednostek organizacyjnych (Matan 2021, s. 238). Pojęcie jednostki organizacyjnej obejmuje zarówno jednostki organizacyjne gminy, jak i gminne osoby prawne. Każdy z tych podmiotów spełnia kryteria pozwalające na objęcie go mianem jednostki organizacyjnej. Wykonuje on zadania publiczne, jest uprawniony do nawiązywania stosunków administracyjnoprawnych, został wyposażony w zespół składników osobowych, rzeczowych (Dolnicki 2015, s. 67). Jednostka organizacyjna gminy oznacza zatem gminną jednostkę organizacyjną, spełniającą warunek bycia częścią struktury organizacyjnej gminy. Należy stwierdzić, że każda jednostka organizacyjna gminy jest gminną jednostką organizacyjną, ale nie każda jednostka organizacyjna jest jednostką organizacyjną gminy (Wyrok WSA 2009). Warto także zaznaczyć, iż zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o strażach gminnych, rada gminy może postanowić o umiejscowieniu straży w strukturze urzędu gminy. W takim przypadku strukturę organizacyjną straży określa regulamin nadawany przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta (Dz.U. z 2019 r., poz. 1795, art. 6 ust. 2). Należy zatem podkreślić, że umiejscowienie straży gminnej w strukturze urzędu powoduje, że jest ona reprezentowana na zasadach ogólnych przez organ gminy, a więc przez wójta, tym samym tylko on może upoważnić inne osoby do reprezentowania gminy na zewnątrz (Dz. Urz. Wielk. z 2009 r. Nr 199, poz. 3417).

Tytułem przykładu będzie regulamin organizacyjny Straży Miejskiej Miasta Lublin. w myśl którego straż jest samorządową, umundurowaną formacją utworzoną w celu ochrony porządku publicznego na terenie miasta, wykonującą zadania wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego oraz inne czynności i zadania

² Wójt obowiązany jest do przedłożenia wojewodzie uchwał rady gminy w ciągu siedmiu dni od dnia ich podjęcia.

³ Uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia.

w granicach posiadanych uprawnień, określone przez Prezydenta w sprawach, które nie zostały zastrzeżone prawem do wyłącznej kompetencji innych organów administracji rządowej i samorządowej (Załącznik do uchwały nr 407/XV/2016). W szczególności wykonuje zadania dotyczące:

- Ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych.
- Czuwania nad porządkiem i kontrolą ruchu drogowego.
- Kontroli publicznego transportu drogowego.
- Współdziałania z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń.
- Zabezpieczenia miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenia w miarę możliwości, świadków zdarzenia.
- Ochrony obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.
- Współdziałania z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych.
- Doprowadzenia osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorzenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób.
- Informowania społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowania i uczestnictwa w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi.
- Konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Stosownie do przepisów art. 9 ust. 5a i 5b ustawy o strażach gminnych, które weszły w życie 29 listopada 2020 r. wraz z nowelizacją przepisu art. 116 § 1 k.w. i wprowadzeniem odpowiedzialności za wykroczenie z art. 116 § 1a k.w. – w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1 i 3, w przypadku powszechnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego, katastrofy, klęski żywiołowej, stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii lub innej sytuacji kryzysowej, na obszarze województwa lub gminy, wojewoda może na czas określony zarządzić użycie straży do wspólnych działań z Policją. O zarządzeniu użycia straży do wspólnych działań z Policją wojewoda niezwłocznie informuje właściwego terytorialnie wójta, burmistrza (prezydenta miasta). Straż podlega wówczas dowództwu właściwego terytorialnie komendanta Policji (II W 341/21, LEX nr 3160898).

Stosownie do art. 54a ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, który wszedł w życie 29 listopada

2020 r., w stanie zagrożenia epidemicznego lub stanie epidemii uprawnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia, o których mowa w art. 116 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, przysługuje funkcjonariuszom organów, którzy na mocy przepisów odrębnych są uprawnieni do nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym. Należą do nich również strażnicy gminni (miejscy), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego. Wskazać jednak trzeba, że postępowanie mandatowe jest trybem szczególnym, który ma odrębne przesłanki przewidziane w art. 95 k.p.w., które same w sobie nie mogą przesądzać o dopuszczalności prowadzenia czynności wyjaśniających i wnoszenia wniosków o ukaranie w trybie zwyczajnym w oparciu o przepisy art. 56 § 1 i 2 k.p.w. i art. 17 § 2 i 3 k.p.w. przez jakikolwiek organ uprawniony do nakładania mandatów karnych. Zdaniem Sądu, przepis art. 54a ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi uprawnia straże gminne (miejskie) jedynie do nakładania mandatów karnych. Sam w sobie nie zmienia on jednak ich ogólnych zadań (zakresu działania), wynikających z odrębnych przepisów, wobec czego nie przekłada się na prawo do prowadzenia czynności wyjaśniających i oskarżenia w sprawach o wykroczenia z art. 116 § 1 i § 1a k.w. (II W 237/21, LEX nr 3160904).

Strażą kieruje komendant będący przełożonym służbowym wszystkich zatrudnionych w straży strażników, pracowników administracyjnych oraz pracowników zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych i obsługi. Do jego zadań należy:

- planowanie zadań i kierowanie pracą straży,
- reprezentacja straży,
- nadzór nad prawidłowością wykonywania zadań przez pracowników,
- prowadzenie polityki kadrowej
- rozpatrywanie lub przekazywanie do rozpatrzenia właściwym pracownikom spraw wpływających do straży,
- zapewnienie warunków do sprawnej organizacji pracy straży oraz jej porządnego i racjonalnego działania.

W strukturze organizacyjnej Straży Miejskiej Miasta Lublin wyodrębnia się następujące jednostki organizacyjne (Załącznik do uchwały nr 407/XV/2016, § 6, § 17, § 20):

1. Oddział Patrolowo-Interwencyjny, do zadań którego należy patrolowanie miasta i diagnozowanie zagrożeń, realizacja zgłoszeń interwencyjnych, reagowanie na wszelkie przejawy łamania prawa, udział w zabezpieczaniu imprez na terenie miasta oraz kontrolowanie przestrzegania przepisów o ruchu drogowym.
2. Oddział Centrum – do jego zadań należy patrolowanie centrum miasta i diagnozowanie zagrożeń, realizacja zgłoszeń interwencyjnych, reagowanie na wszelkie przejawy łamania prawa oraz kontrolowanie przestrzegania przepisów o ruchu drogowym.

3. Oddział Dzielnicowy – wśród jego kompetencji należy wskazać: patrolowanie dzielnic i diagnozowanie zagrożeń, działalność na rzecz porządku publicznego na terenie dzielnic, kontrolowanie realizacji obowiązków nałożonych na właścicieli posesji wynikających z przepisów w zakresie utrzymania czystości w gminach, realizacja zgłoszeń interwencyjnych, reagowanie na wszelkie przejawy łamania prawa oraz kontrola przestrzegania przepisów o ruchu drogowym.
4. Oddział Dyżurny, Planowania Pracy i Profilaktyki do zadań, którego należy:
  - a) analiza zagrożeń oraz wskazywanie miejsc zagrożonych na terenie miasta,
  - b) przygotowywanie planów zabezpieczania imprez odbywających się na terenie miasta,
  - c) całodobowe przyjmowanie przez dyżurnych zgłaszanych interwencji i ich realizacja,
  - d) planowanie tras patrolowych i bieżące kierowanie i koordynowanie działań patroli wykonujących zadania w terenie,
  - e) wstępne koordynowanie zadań wynikających ze stanu kłęski żywiłowej, do czasu przejścia realizacji tych zadań przez osoby upoważnione,
  - f) monitorowanie rejonów objętych pracą kamer, przyjmowanie zgłoszeń o naruszeniu prawa i kierowanie patroli na miejsce zdarzeń w celu podjęcia interwencji,
  - g) prowadzenie działań profilaktycznych w ramach ustawowych kompetencji Straży,
  - h) współpraca ze szkołami, przedszkolami, innymi placówkami oświaty, instytucjami i organizacjami w zakresie profilaktyki społecznej oraz profilaktyki uzależnień,
  - i) patrolowanie terenów wokół szkół, przedszkoli i innych placówek oświatowych,
  - j) stosowanie postępowania mandatowego wobec sprawców wykroczeń na podstawie zawiadomień o popełnionym wykroczeniu,
  - k) podejmowanie czynności wyjaśniających w związku z ujawnionymi wykroczeniami oraz udział w rozprawach toczących się przed sądami powszechnymi.
5. Oddział Eko-Patrol do jego zadań należy w szczególności kontrola i koordynowanie zadań z zakresu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta, ochrona zwierząt, w tym działania mające na celu zapobieganie ich bezdomności, przeciwdziałanie zagrożeniom dla życia i zdrowia ludzi w związku z utrzymaniem zwierząt domowych i wolno żyjących, kontrola terenów leśnych pod kątem degradacji środowiska oraz współpraca z innymi podmiotami i instytucjami w zakresie ochrony środowiska i zwierząt.

6. Referat Finansowo-Administracyjny wśród jego zadań należy wskazać: obsługę finansowo-księgową Straży, prowadzenie gospodarki materiałowej i finansowej, zarządzanie siecią telekomunikacyjną, informatyczną i łącznością oraz prowadzenie czynności związanych z procesem zamówień publicznych w Straży.
7. Referat Organizacji, Kadr i Szkoleń do jego kompetencji należy w szczególności prowadzenie spraw kadrowych, zarządzanie zasobami ludzkimi w zakresie szkoleń, staży i praktyk oraz obsługa kancelaryjna Straży.

Wnioski

Niniejszy artykuł poświęcony został problematyce organizacji i zasad funkcjonowania Straży Gminnej na przykładzie Miasta Lublin. Straż Gminna to umundurowana formacja samorządowa utworzona do ochrony porządku publicznego na terenie gminy. Przeprowadzona analiza wskazuje, że pojęcia bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego w doktrynie traktowane są jako pojęcia tożsame. W związku z tym dobrą zmianą w polskim ustawodawstwie byłoby stworzenie definicji legalnych tych pojęć, tak aby kryteria rozróżniające te pojęcia były czytelne i jednoznaczne, gdyż aktualnie bardzo trudno jest wskazać granice, gdzie kończy się bezpieczeństwo, a zaczyna się porządek publiczny. Kolejną dobrą zmianą w polskim ustawodawstwie byłby obligatoryjny charakter utworzenia straży gminnych, których działania wspomagałyby działalność komisariatów Policji.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, t. jedn: Dz.U. z 2019 r., poz. 1795 ze zm.
- [2] Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Wielkopolskiego z dnia 15 października 2009 r., KN. Ko – 2.0911-35/09, Dz. Urz. Wielk. z 2009 r. Nr 199, poz. 3417.
- [3] BUDZISZ, R., 2015. *Działalność straży gminnych (miejskich) a zaufanie mieszkańców do władz samorządowych gminy*. [W:] *Sprawiedliwość i zaufanie do władz publicznych w prawie administracyjnym* red. M. Stahl, M. Kasiński, K. Wlazlak, Warszawa.
- [4] DOLNICKI, B., 2015. *Gminne jednostki organizacyjne a jednostki organizacyjne gminy*. Gdańskie Studia Prawnicze, t. XXXIV.
- [5] FEHLER, W., 2010. *Bezpieczeństwo publiczne jako składnik wewnętrzne bezpieczeństwa państwa*. *Bezpieczeństwo. Teoria i praktyka*, nr 1-2.
- [6] FILABER, J., 2009. *Pojęcie bezpieczeństwa publicznego w prawie administracyjnym (wybrane uwagi)*. Wrocławskie Studia Erazmiańskie. Zeszyty Studenckie, nr 3.
- [7] KOTOWSKI, W., 2014. *Komentarz do art. 1*. [W:] *Straże gminne. Komentarz*, Warszawa, [baza danych LEX].
- [8] MATAN, A., 2021. *Komentarz do art. 9*. [W:] *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, red. B. Dolnicki, Warszawa.

- [9] OSIERDA, A., 2014. *Prawne aspekty pojęcia bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego*. *Studia Iuridica Lublinensia*, nr 23.
- [10] SKAŁSKI, D., 2019. *Bezpieczeństwo społeczeństwa i porządek publiczny. Wybrane zagadnienia*. Gdańsk.
- [11] Wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 8 stycznia 2009 r., II SA/Bd 878/08, LEX nr 4848875.
- [12] Postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 2 marca 2021 r., II W 341/21, LEX nr 3160898.
- [13] Postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 11 lutego 2021 r., II W 237/21, LEX nr 3160904.
- [14] Załącznik do uchwały nr 407/XV/2016 Rady Miasta Lublin z dnia 11 lutego 2016 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Straży Miejskiej Miasta Lublin oraz zmiany uchwały w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej Gminy Lublin pod nazwą Straż Miejska Miasta Lublin oraz uchwalenia jej regulaminu.